

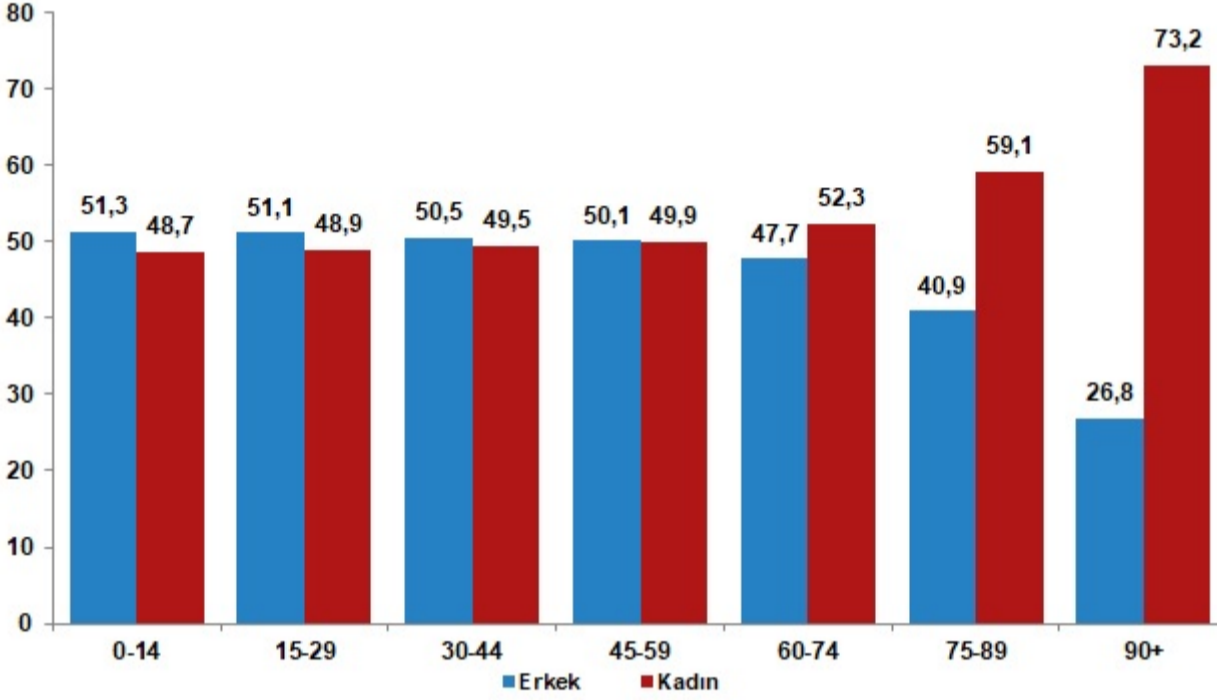

İstatistiklerle Kadın, 2021

Türkiye nüfusunun %49,9'unu kadınlar, %50,1'ini erkekler oluşturdu

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre; 2021 yılında, kadın nüfus 42 milyon 252 bin 172 kişi, erkek nüfus 42 milyon 428 bin 101 kişi oldu. Diğer bir ifadeyle; toplam nüfusun %49,9'unu kadınlar, %50,1'ini ise erkekler oluşturdu. Kadınlar ile erkekler arasındaki bu oransal denge, kadınların daha uzun yaşaması nedeniyle, 60 ve daha yukarı yaş grubundan itibaren kadınların lehine değişti. Kadın nüfusun oranı, 60-74 yaş grubunda %52,3 iken 90 ve üzeri yaş grubunda %73,2 oldu.

Cinsiyete ve yaş grubuna göre nüfus oranı (%), 2021

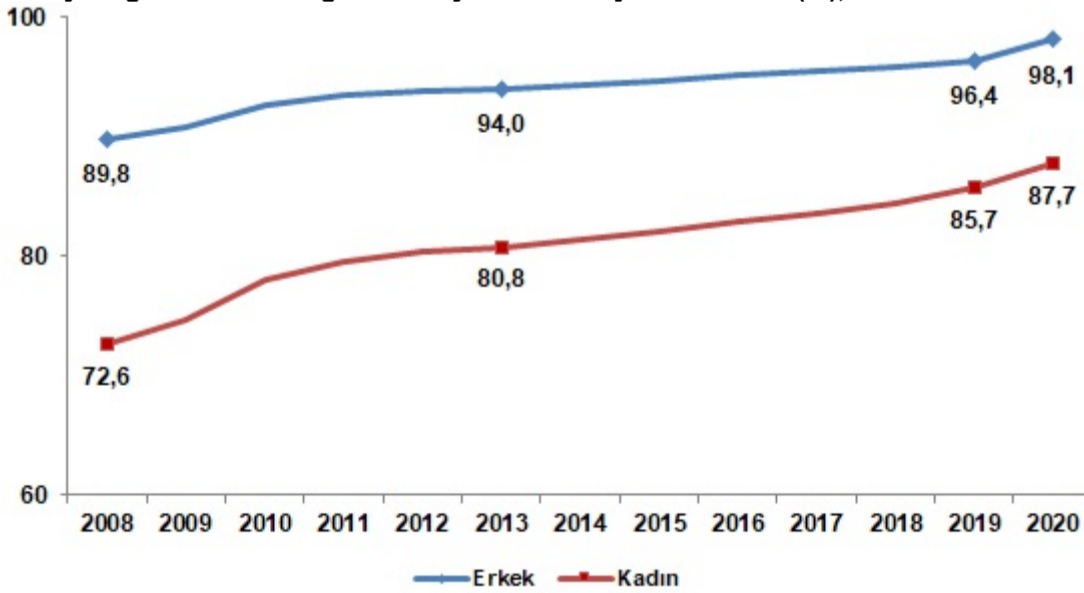

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2021

En az bir eğitim düzeyini tamamlayan kadınların oranı %87,7 oldu

Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı sonuçlarına göre; 2008-2020 yılları arasında, 25 ve daha yukarı yaşta olan ve en az bir eğitim düzeyini tamamlayanların toplam nüfus içindeki oranının yıllar itibarıyla arttığı görüldü. En az bir eğitim düzeyini tamamlayan 25 ve daha yukarı yaşta bireylerin toplam nüfus içindeki oranı, 2008 yılında %81,1 iken 2020 yılında %92,9 oldu. En az bir eğitim düzeyini tamamlayanların oranı cinsiyete göre incelendiğinde; 2008 yılında, kadınlarda %72,6, erkeklerde %89,8 olan bu oran, 2020 yılında sırasıyla %87,7 ve %98,1 oldu.

Cinsiyete göre en az bir eğitim düzeyini tamamlayanların oranı (%), 2008-2020

Kaynak: TÜİK, Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2008-2020

En az üniversite mezunu olan 25 ve daha yukarı yaşta nüfusun toplam nüfus içindeki oranı ise 2008 yılında %9,8 iken 2020 yılında %22,1 oldu. Bu oran cinsiyete göre incelendiğinde; 2008 yılında 25 ve daha yukarı yaşta olup en az üniversite mezunu olan kadınların oranı %7,6, erkeklerin oranı %12,1 iken bu oran 2020 yılında kadınlarda %19,9, erkeklerde ise %24,4 oldu.

Cinsiyete göre seçilmiş göstergeler, 2020

(%)

	Toplam	Erkek	Kadın
Okuryazar olmayan nüfus oranı (25+ yaş)	3,8	1,0	6,5
Yükseköğretim veya fakülteden mezun nüfus oranı (25+ yaş)	19,2	21,1	17,3
İstihdam oranı (15+ yaş)	42,8	59,8	26,3
İşgücüne katılım oranı (15+ yaş)	49,3	68,2	30,9
İşsizlik oranı (15+ yaş)	13,2	12,3	15,0

Kaynak: TÜİK, Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2020
TÜİK, Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2020

Kadınların istihdam oranının erkeklerin yarısından daha az olduğu görüldü

Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına göre; 2020 yılında, Türkiye'de 15 ve daha yukarı yaştaki istihdam edilenlerin oranı %42,8 olup bu oran kadınlarda %26,3, erkeklerde ise %59,8 oldu.

En yüksek istihdam oranı, 2020 yılında %50,9 ile TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) bölgesinde gerçekleşti. En düşük istihdam oranı ise %26,0 ile TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) bölgesinde oldu. En yüksek kadın istihdam oranı, %34,7 ile TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane) bölgesinde iken en yüksek erkek istihdam oranı, %67,9 ile TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) bölgesinde gerçekleşti. En düşük istihdam oranı ise kadınlarda %12,6, erkeklerde %40,4 ile TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) bölgesinde oldu.

Yükseköğretim mezunu kadınların işgücüne katılım oranı %65,6 oldu

Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına göre; eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı incelendiğinde; 2020 yılında kadınların eğitim seviyesi yükseldikçe işgücüne daha fazla katıldıkları görüldü. Okuryazar olmayan kadınların işgücüne katılım oranı %12,4, lise altı eğitilmiş kadınların işgücüne katılım oranı %24,1, lise mezunu kadınların işgücüne katılım oranı %29,9, mesleki veya teknik lise mezunu kadınların işgücüne katılım oranı %37,0 iken yükseköğretim mezunu kadınların işgücüne katılım oranı %65,6 oldu.

Kadınların istihdamda yarı zamanlı çalışma oranı %19,5 oldu

Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına göre; yarı zamanlı çalışanların istihdam içindeki oranı 2020 yılında toplamda %12,4 olurken, kadınlarda bu oran %19,5, erkeklerde ise %9,3 oldu.

Hanesinde 3 yaşın altında çocuğu olan 25-49 yaş grubundaki kadın istihdam oranı %25,2 oldu

Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına göre; hanesinde 3 yaşın altında çocuğu olan 25-49 yaş grubundaki bireylerin istihdam oranı, 2014 yılında %59,8 iken 2020 yılında %56,8 oldu. Bu oran cinsiyete göre incelendiğinde; 2020 yılında hanesinde 3 yaşın altında çocuğu olan 25-49 yaş grubundaki kadınların istihdam oranının %25,2, erkeklerin istihdam oranının ise %85,5 olduğu görüldü.

Çalışan kadınların %63,5'inin işe geliş gidiş için harcanan zamandan memnun olduğu görüldü

Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre; 2021 yılında çalışanların %61,9'unun işe geliş gidiş için harcanan zamandan memnun olduğunu belirtirken kadın çalışanlarda bu oranın %63,5, erkek çalışanlarda ise %61,3 olduğu görüldü.

Kadın büyükelçi oranı %26,5 oldu

Dışişleri Bakanlığı verilerine göre; kadın büyükelçi oranı 2011 yılında %11,9 iken bu oran 2021 yılında %26,5 oldu. Erkek büyükelçi oranı ise 2011 yılında %88,1 iken 2021 yılında %73,5 oldu.

Kadın milletvekili oranı %17,4 oldu

Türkiye Büyük Millet Meclisi verilerine göre; 2021 yıl sonu itibarıyla 582 milletvekili içerisinde kadın milletvekili sayısının 101, erkek milletvekili sayısının ise 481 olduğu görüldü. Meclise giren kadın milletvekili oranı, 2007 yılında %9,1 iken bu oran 2021 yılında %17,4 oldu.

Yükseköğretimde görevli profesörler içinde kadın profesör oranı %32,4 oldu

Yükseköğretim istatistiklerine göre; yükseköğretimde görevli profesörler içinde kadın profesör oranı 2010-2011 öğretim yılında %27,6 iken 2020-2021 öğretim yılında %32,4 oldu. Doçent kadrosunda görev yapan kadın oranı %40,1, öğretim görevlisi kadrosunda görev yapan kadın oranı ise %50,6 oldu.

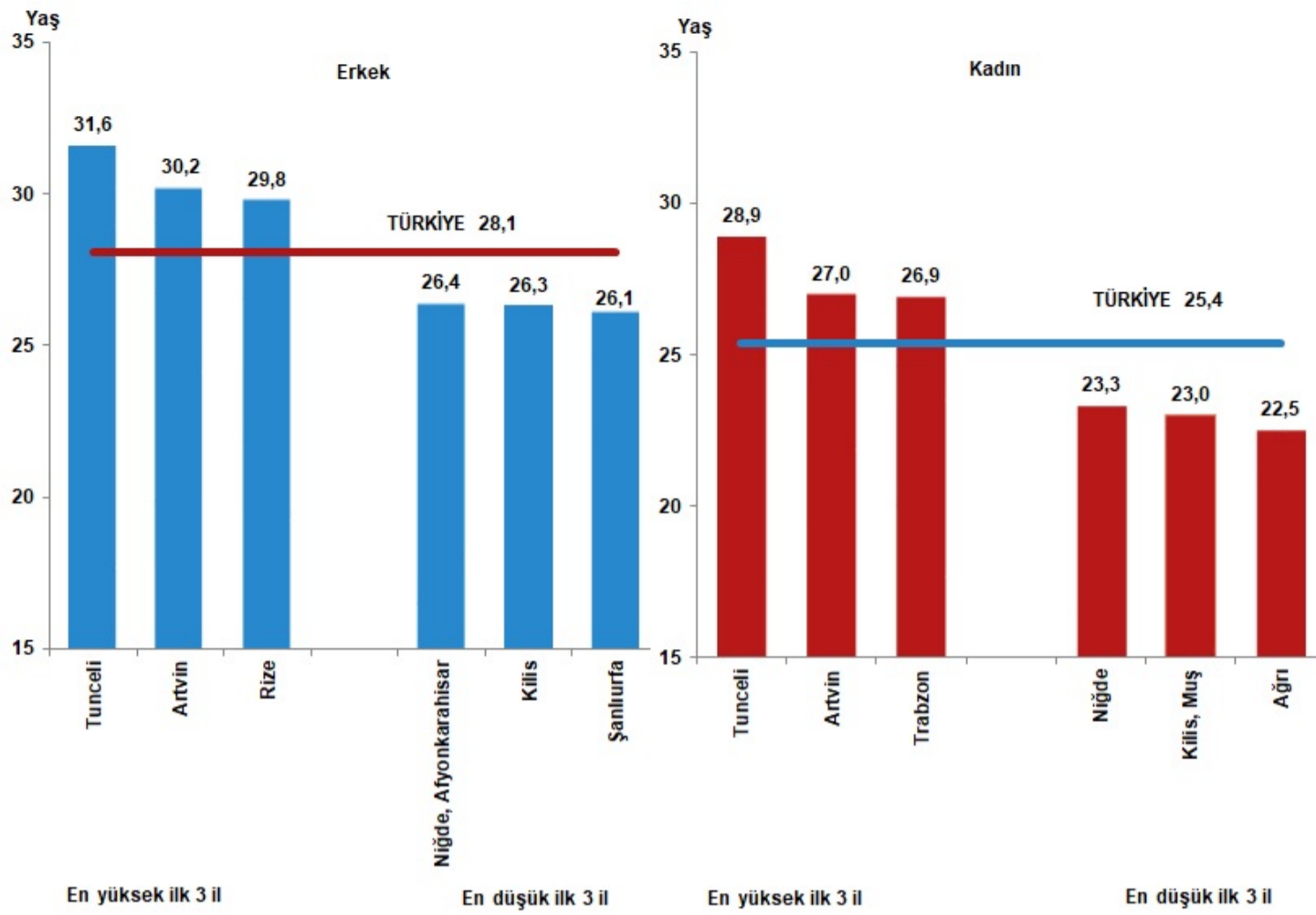
Yönetici pozisyonundaki kadın oranı %19,3 oldu

Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına göre; şirketlerde üst düzey ve orta kademe yönetici pozisyonundaki kadın oranı 2012 yılında %14,4 iken 2020 yılında %19,3 oldu.

Ortalama ilk evlenme yaşı kadınlarda 25,4, erkeklerde 28,1 oldu

Evlenme istatistiklerine göre; resmi olarak ilk evliliğini 2021 yılında yapmış olan kadınların ortalama evlenme yaşı 25,4 iken erkeklerin ortalama evlenme yaşı 28,1 oldu. Ortalama ilk evlenme yaşının en yüksek olduğu il, kadınlarda 28,9 yaş, erkeklerde 31,6 yaş ile Tunceli oldu. Ortalama ilk evlenme yaşının en düşük olduğu iller ise kadınlarda 22,5 yaş ile Ağrı, erkeklerde 26,1 yaş ile Şanlıurfa oldu.

En yüksek ve en düşük ortalama ilk evlenme yaşına sahip ilk 3 ilin cinsiyete göre dağılımı, 2021

Kaynak: TÜİK, Evlenme İstatistikleri, 2021

Kadınların %15,4'ünün eğitim seviyelerinin eşlerinden daha yüksek olduğu görüldü

ADNKS sonuçlarına göre; resmi evliliklerde eşler arasındaki eğitim farkı incelendiğinde, 2020 yılında kadınların %39,8'inin kendilerinden daha yüksek eğitimli erkeklerle evli olduğu, eşlerinden daha yüksek eğitimli olan kadınların oranının ise %15,4 olduğu görüldü. Eğitim seviyeleri aynı olan eşlerin oranı %43,0, eğitim seviyeleri farkı bilinmeyen eşlerin oranı ise %1,7 oldu.

Evliliğin ilk 5 yılında boşanan kadınların %25,8' inin 30-39 yaş grubunda olduğu görüldü

Boşanma istatistiklerine göre; evlilik süresine göre boşanmalar incelendiğinde, 2021 yılında gerçekleşen boşanmaların %33,6'sı evliliğin ilk 5 yılı, %20,9'u ise evliliğin 6-10 yılı içinde gerçekleşti. Evliliğin ilk 5 yılında boşanan kadınların %25,8' inin, erkeklerin ise %38,7'sinin 30-39 yaş grubunda olduğu görüldü.

İnternet kullanan kadınların oranı %77,5 oldu

Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçlarına göre; 2021 yılında 16-74 yaş grubundaki bireylerin İnternet kullanım oranı %82,6 oldu. Bu oran, kadınlarda %77,5 iken erkeklerde %87,7 oldu.

İnternet üzerinden ürün siparişi veren ya da satın alan kadınların oranı %40,3 oldu

Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçlarına göre; internet üzerinden kişisel kullanım amacıyla mal veya hizmet siparişi veren ya da satın alan 16-74 yaş grubundaki bireylerin oranı, 2020 yılı Nisan ayı ile 2021 yılı Mart ayını kapsayan on iki aylık dönemde %44,3 oldu. Cinsiyete göre internet üzerinden mal veya hizmet siparişi verme ya da satın alma oranı, kadınlarda %40,3 iken erkeklerde %48,3 oldu.

Kadınların %35,5'i yaşadığı çevrede gece yalnız yürürken kendini güvensiz hissetti

Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre; 2021 yılında yaşadıkları çevrede gece yalnız yürürken kendilerini güvensiz hissedenlerin oranı toplamda %25,0 iken bu oran kadınlarda %35,5, erkeklerde %14,2 oldu. Kadınların %48,1'i, erkeklerin ise %70,9'u yaşadıkları çevrede kendilerini güvende hissetti.

Evde yalnız otururken kendilerini güvensiz hissedenlerin oranı 2021 yılında toplamda %6,6, kadınlarda %9,1, erkeklerde %4,0 oldu. Kadınların %78,1'i, erkeklerin ise %87,3'ü evde yalnız otururken kendilerini güvende hissetti.

Bu konuyla ilgili bir sonraki haber bülteninin yayımlanma tarihi Mart 2023'tür.

AÇIKLAMALAR

Kadınların sosyal ve ekonomik konumlarını iyileştirmek için sorumluluğu bulunan tüm taraflarca çalışmalar yapılması ve olumsuz göstergelerin işaret ettiği alanlarda iyileştirilmelerin yapılması gerekliliği bir gerçektir. Bu alanda gerekli politikaların oluşturulması ve oluşturulan politikaların sağlıklı bir şekilde izlenebilmesi amacıyla, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) web sayfasında 16 başlık altında 141 göstergelyi içeren Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri Veri Seti yayımlanmaktadır.

Bununla birlikte, Birleşmiş Milletler (BM) Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri Minimum Gösterge Seti de TÜİK web sayfasından sunulmaktadır. BM İstatistik Komisyonu tarafından 2013 yılında kabul edilen BM Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri 52 Minimum Gösterge Seti, toplumsal cinsiyet istatistikleri konusunda, ulusal düzeyde üretilen ve uluslararası düzeyde karşılaştırılabilirliği olan göstergelerdir.